

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenharmadik évfolyam. VIII. füzet. Augusztus 1874.

Előfizetési díj egy évre: azok számára kik az „Országos Erdészeti-Egyesületnek” nem tagjai 8 frt; tagok számára az évi 5 frt alapítványi kamat, vagy érddíj beküldése mellett csak 3 frt.

*Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, a várbán, Disz-tér 12. sz. a. I. em.
Mérsékelt díjért mindennemű hirdetések közöltnének.*

A székelyföldi erdők ügyében.

A székelyföld művelődési és közgazdasági érdekeinek előmozdítására a jelenleg Budapesten lakó székelyek kezdeményezése alapján egylet alakult, melynek működése a megjelölt czél tág körénél fogva és igen helyesen a székelyföldi erdők gazdasági érdekeinek megóvására is kiterjed.

A székelyföld érdekében társadalmi, tudományos és gazdasági téren szükséges teendőknek megjelölése, és illetőleg a megfelelő javaslatok kidolgozása végett egy szűkebb körű bizottság küldetett ki, s annak az erdészeti szempontból szükséges teendők iránt is véleményt kellett adni.

A jelen sorok írója által szerkesztett véleményt e cikk alábbi pontjai tartalmazzák, melyekhez csupán annyit jegyzünk meg, hogy a véleménynek a tényleges viszonyok alapján és csupán a jelen körülmények szerint foganatosítható teendőkre kellett kiterjedni, s hogy azt az illetékes bizottság egész terjedelmében elfogadta.

Az 5 székelyszék erdőterülete összesen 1,030.849 catast.

hold, mely terület a székek közt következőleg oszlik meg: Csikszék bir 411.285 cat. holdat, Háromszék 354.377 c. holdat, Udvarhelyszék 191.536 c. holdat, Maros-szék 62.827 c. holdat és Aranyosszék 10.824 holdat; ezen erdőterületekből Keleti „Hazánk és népe“ czimű műve szerint a lakosságra fejenként esik Csikban 4.₀₂ c. hold, Háromszéken 2.₂₂ c. hold, Udvarhelyszéken 1.₉₅ c. hold, Maros-széken 0.₆₈ c. hold és Aranyosszéken 0.₅₅ hold.

Az erdők előbb megjelölt területi kimutatásából kitünik még az is, hogy az erdők a Székelyföld 2,061.500 c. holdat tevő egész területének éppen felét foglalják el.

A székelyföldi erdők érdekében foganatosítandó teendők következők.

1. A székek vagy az erdőt közösen bíró községek vagy minden nagyobb erdőbirtokos község alkalmazzanak erdőségeik gazdaságának vitelére egyenként vagy közösen a szerint, mint az erdőbirtok terjedelme igényli, erdészeti képzettséggel bíró szakembereket, úgy a mint mérnöki ügyekre mérnököket alkalmaznak.

2. Egyik legközelebbi feladat, alkalmas jelesebb szakemberek által általános gazdálkodási tervet készíttetni, tekintettel az erdők természetére, a lakosság szükségletére és az eladható fafelesleg értékesítésére.

3. A községek kebeléből megfelelő számú egyének bizasanak meg az illető községi erdőrész állandó őrizetével, s ezek egyáltalában ügyeljenek arra, hogy az erdőben semminemű károsítás, irtás, farongálás, tilos legeltetés, vagy tilos fahasználat ne tétessék; az ez ellen vétőket pedig följelentsék, s azok a községi pénztár javára megfelelőleg büntetessenek.

4. A községi erdők őrizetével megbizandó egyéneknek tétessék kötelességévé, hogy a lepusztított erdőrészek újabb beerdősíthetése végett, azon erdőterületek közelében és alkalmas helyen megfelelő nagyságu faiskolákat rendezzenek be, s

azokban a községi erdőkben tenyészteni kívánt fánemeknek a szomszédos erdőkből gyűjtendő magvait a kiültetésre alkalmas erdei facsemeték nevelése végett elvessék, s azokból a kívánt célnak megfelelő fákat neveljenek.

5. Az eszközrendő favágatások, tekintet nélkül az ut nehezségére vagy az erdők távolságára mindaddig, míg rendes gazdasági tervek készítettnek, csupán ott foganatosíttassanak, hol az illető községi vagy széki erdő a legkorosabb; ott a hol a fa-fuvarozására szükséges erdei utak hiányzanak, ezeket az erdőt bíró községek közösen készítsék el.

6. Az erdők azon részében, melyek a közelebbi 10 év alatt vágatás alá vétetnek a legeltetés, az új erdő számára szükséges fiatal csemeték nevelése végett, eltiltassék, kivévén azon esetet, midőn a levágott régi erdő helyett az új erdő mesterséges megtelepítése van célban véve.

7. Az erdő vágatása vagy az azon lévő fák kihasználása mindig csak az erdő bizonyos részére szorítkozzék, ez erdőréssz pedig, mindaddig, míg rendes gazdasági terv nem készül, nagyobb ne legyen, mint az összes erdőbirtok területének egy-nolczvanad része.

8. A levágott erdőterületeken a legeltetés ne engedessék meg addig, míg az új erdő annyira nem nő, hogy az abba legelésre bebocsátandó marha a fák, vagy csemeték lerágása által kárt nem tehet.

9. Az erdőbirtokos községek tagjai mondjanak le az eddigi pusztító egyéni fahasználatról, még pedig úgy, hogy a rendszerint kihasználandó vágások fája természetben, vagy a nyerhető jövedelem pénzben a községek birtokosainak birtokarányában osztassék ki.

10. A lepusztított vagy megrongált erdőterületek kimélet alá vétessenek, s az azokat bíró községek arra serkentessenek, hogy azokat szükségletöknek megfelelő fánemekkel újra erdő-

sítsék, s e célból köteleztessék minden erdőbirtokos község, erejéhez képest és szakértők tanácsa szerint bizonyos területű olyan erdőhelyet, mely jelenleg csupán sovány legelőül szolgál, vagy erdei famagvak elvetése, vagy erdei facsemeték elültetése által évenként beerdősíteni, s azt addig, míg a fiatal fák kelően felnőnek, a legeltetés elől elzárni.

11. Az összes erdők jelenlegi állapota egy kitünő képzettségű szakember által szoros vizsgálat alá vétessék, melynek alkalmával az illető erdőbirtokosoknak a legközelebből foganatosítandó teendők iránt a helyszínen a szükséges szakbeli tanácsok megadassanak. Az ezen szakbeli vizsgálatához szükséges költséget, tekintettel arra, hogy az összes székelyföldi erdők léte és jövője van kérdésben, ez pedig országos érdek: a földművelési ministerium fedezhetné, mely az ily célokra fordítandó pénzalappal rendelkezik.

12. Az erdőbirtokos községek lakosai figyelmeztessenek, hogy a fa-vágatás, fa-használat és fa-szállítás szakszerű módzatainak megismerése és elsajátítása végett igyekezzenek az állami erdőkben, és különösen a görgényi, szászsebesi és topánfalvi erdőhivatalok kerületében folyamataán lévő erdei munkákban annyival inkább résztvenni, mert végzett munkájokért ott megfelelő díjazásban is részesülnek. Ezzel kapcsolatban pedig a pénzügyministerium kerestessék meg, hogy a kolozsvári m. kir. jószágigazgatóságot utasítsa, miszerint ez intézkedjék, hogy az illető erdőhivataloknál tanulás és munka nyereség végett jelentkező székely munkások az állami erdőmunkák teljesítésére felvétessenek.

13. Egy fölláltatandó földművelési szakiskolában az erdészeti alapismeretek megtanítására kellő súly fektessék, s e végből azon iskolánál egy külön erdészeti szaktanító alkalmaztassék.

14. A földművelési ministerium kéressék meg, hogy a székelyföldön fölláltatandó földműves iskolát egy műfaragó iskola-

intézettel kösse össze, s e célból egy székelyföldi alkalmas és fiatal néptanítót, kinek hajlama és kedve lenne a földmíves iskolánál állandóan műfaragó tanítónak lenni állami költségen, a fából való műfaragás ismeretének teljes megszerzése végett, küldjön ki a Bajorhonban lévő berchtesgadeneri műfaragó iskola-intézetbe.

15. Az erdők felosztása iránti intézkedés függőben tartatik addig, míg részletesen ismerve lesznek azon tényezők, melyek az e tárgyban való határozatnak alapul szolgálhatnak.

16. Erdészeti szempontból felmerülhet további javaslatnak, vagy utmutatásul szolgáló tanácsnak csak akkor lehet helye, ha az erdőgazdaság vitelére alkalmazandott szakemberek megkezdendő munkálataihoz a közgazdasági teendők végrehajtására létrejövendő illetékes testülettől közelebbi utasítás leendő szükséges, és az ezen munkálatok alapján kipuhított tényállás ismeretes leendő.

Budapest, május-hó 1874.

Bedő Albert.

Az erdész mint technicus.

Erdeink előnyös kihasználása legtöbb esetben csak bizonyos iparműtani fogások és intézkedések útján lehetséges.

A fadóntás, elsőfoku feldolgozás (nagyábolás) és szállítás minden rendes használat alatt álló erdőgazdaságban előfordul. A félgyártmányok (péld. fűrészárúk, zsindely, donga stb.) készítése pedig igen sok helyen üzetik, s a hol ez talán még ismeretlen, ott is a fejlődő viszonyok annak szükségét napról-napra közelebb hozzák; mert nem kell bizonyítgatnunk, hogy ha a birtokos erdei termékeit nem egyszerűen tövön adja el, hanem legalább mint félgyártmányokat s még inkább, ha mint finomított cikkeknek bocsáthatja áruba, jól választott körülmények között annál nagyobb haszonra, tetemesebb tiszta jövedelemre tehet szert.